GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA: BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḐI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe şése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 11. *Lunĭ, Marţĭ 15 (27) Ianuariu* **1885.**

Românii, Tronulŭ şi opiniunea publică.

X.

Unŭ omŭ de statŭ românŭ interpelândŭ într'o ḑi pe comitele Andrassy, când era ministru, că de ce Ungurii nu se gândescŭ a se împăcá cu Românii din Transilvania, Andrassy să-i fi rĕspunsŭ că acéstă împăcare ar fi uşorŭ de realisatŭ, décă nu s'ar opune aşa de multŭ Maghiarii din Transilvania. Tocmai aşa de bine putea sĕ rĕspundă unŭ Maghiarŭ ardelénŭ în loculŭ lui Andrassy: că cei cincĭ sute de mii de Ungurĭ şi Sĕcui din Ardélŭ ar trăi aḑi în cea mai bună pace şi înţelegere cu Românii, décă nu s'ar opune la acésta conaţionalii lorŭ din Ungaria.

Reciprocitatea dintre Maghiarii ungureni şi transilvăneni încâtŭ privesce interesele dominaţiunei lorŭ asupra Românilorŭ nu se póte negá nicĭ unŭ momentŭ. Cu tóte acestea opiniunea memorată a comitelui Andrassy posede o mare importanţă reală şi actuală.

Ungurii din Ardélŭ cunoscŭ puterea elementului românescŭ mai multŭ decâtŭ conaţionalii lorŭ din Ţéra unguréscă şi de aceea au presimţirea, că acestŭ elementŭ nu póte sĕ fie multŭ timpŭ ţinutŭ în starea aservită de aḑĭ, că va sosi érăşĭ o ḑi, când elŭ îşĭ va eluptá din nou o posiţiune mai démnă de omenire. Este cu neputinţă ca unŭ poporŭ dotatŭ dela natură cu atâta talentŭ şi cu atâtea însuşirĭ escelente, unŭ poporŭ atâtŭ de folositorŭ statului şi atâtŭ de vitézŭ pe câmpulŭ de bătaiă, este cu neputinţă ca unŭ astfelŭ de poporŭ sĕ rĕmână în vecĭ servitorulŭ unei rasse, care nu-i este nicĭdecum mai superióră în calităţĭ.

Acésta o sêmtŭ instinctivŭ Maghiarii din Ardélŭ şi ideia, că póte sĕ soséscă unŭ timpŭ, când ei vorŭ fi în acéstă ţéră reduşĭ érăşĭ la porţiunea ce li se cuvine după numĕrulŭ şi importanţa lorŭ, îi seduce la nisce acte din cele mai nesocotite; îi împinge a se face luntre şi punte ca sĕ împedece desvoltarea naţională a Românilorŭ, combătândŭ cu-o patimă démnă de-o causă mai dréptă orice ideă conciliantă faţă cu ei, vină ea de orĭ şi unde; îi împinge în fine sĕ se constituéscă aicĭ în ţéră la noi chiar în tribunalŭ de acusare contra elementului românescŭ.

Centrulŭ agitaţiunilorŭ în contra elementului nostru scimŭ că este Clujulŭ, acéstă insulă maghiară încunjurată de undele poporaţiunei românescĭ ardelene. Aicĭ fierbe cazanulŭ celŭ mare cu minciunile şi defăimările contra Românilorŭ, din care se hrănesce opiniunea publică maghiară; de aicĭ îşĭ trage informaţiunile biroulŭ de pressă din Peşta spre a-le împărtăşi mai departe străinătăţii prin foile subvenţiunate de guvernŭ; de aicĭ îşĭ iau consiliarii Majestăţii Sale datele, cu carĭ îşĭ justifică faptele înaintea Tronului.

In lupta înverşunată ce s'a încinsŭ între elementulŭ maghiarŭ şi românŭ după actele de violenţă sĕvĕrşite dela 1867 încóce, este invederatŭ, că dintre toţĭ factorii puterei de statŭ numai unulŭ este, care póte sĕ ia iniţiativa de împăcare, numai unuia îi incumbă rolulŭ de mijlocitorŭ spre a împiedecá vătămarea binelui comunŭ alŭ statului şi acestŭ factorŭ este însuşĭ Suveranulŭ, care stă peste partide şi care a declaratŭ din înălţimea Tronului, că doresce sĕ végă pe deplinŭ liniştiţĭ şi pe credincioşii sĕi nemaghiarĭ.

Adversarii noştri sciu bine că puterea Corónei este destulŭ de mare, spre a face ca chiar în cadrulŭ legilorŭ esistente poporulŭ românŭ sĕ se sêmtă mai uşuratŭ; ei sciu că voinţa Suveranului este destulŭ de tare, ca sĕ pótă face sĕ se curme celŭ puţinŭ călcările de lege, prigonirile şi nedreptăţirile ḑilnice ce trebue sĕ le sufere aḑi poporulŭ românŭ. De aceea ei 'şi au pusŭ şi îşĭ punŭ tóte silinţele spre a isolá Tronulŭ de noi şi spre a ne ţiné pe noi depărtaţĭ de Tronŭ, defăimându-ne înaintea lui şi a opiniunei publice ca pe unŭ elementŭ, care ar tinde la distrugerea statului.

In primăvéra anului 1869, pe când întrunirile Românilorŭ ardelenĭ se pronunţau în contra participărei la alegerile dietale, foile maghiare din Clujŭ lăţiră cele mai miserabile faime asupra intenţiunilorŭ conducĕtorilorŭ românĭ. „Augsburger Allgemeine Zeitung“ publica mereu la articulĭ şi corespondenţe menitĭ de a ne înegri înaintea Tronului şi a opiniunei publice, în carĭ se ḑicea între altele că noi Românii, carĭ amŭ înălţatŭ la 1848 stégulŭ împărătescŭ, n'amŭ fostŭ decâtŭ numai nisce bande de tâlharĭ cari rĕmneau la posturĭ grase, dér cei ce sub vulturele împĕrătescŭ făcură carieră ar fi gata orĭ şi cândŭ de a se aliá cu Muscalii în contra acestui vulture.

Nu se ţinea o adunare românéscă, nicĭ chiar o întrunire literară, fără ca foile din Clujiu sĕ nu fi folositŭ ocasiunea de a aţiţa prin totŭ felulŭ de scorniturĭ opiniunea publică maghiară în contra nóstră.

Aşa amŭ fostŭ calumniaţĭ la 1869, aşa în toţĭ anii necurmatŭ până în ḑiua de aḑĭ. Inaintea ḑiariştilorŭ şi corespondenţilorŭ din Clujiu şi din Peşta orice amŭ lucrá şi amŭ întreprinde spre apĕrarea némului nostru séu în folosulŭ lui este „trădare de patriă.“ De facemŭ oposiţiune legală guvernului, de protestămŭ în contra volniciei vr'unui fişpanŭ, viceşpanŭ séu solgăbirĕu, de scriemŭ vr'o carte séu edămŭ vr'unŭ ḑiarŭ românescŭ, de ne întrunimŭ în vre-o societate de binefacere séu literară, de voimŭ a ne înfiinţa vr'o scólă românéscă, în tóte împrejurările vieţei nóstre naţionale suntemŭ înfieraţĭ de duşmanĭ ai ordinei publice, suntemŭ acusaţĭ că conspirămŭ în contra statului. Chiar ḑilele trecute pentru că cereamŭ împlinirea vechiului postulatŭ alŭ naţiunei nóstre de a avé o universitate propriă românéscă, ḑiarulŭ nostru a fostŭ declaratŭ de corespondenţii ungurĭ din Peşta de „irredentistŭ.“

Nu mai încape îndoiélă, că stămŭ faţă c'unŭ sistemŭ diavolescŭ de defăimare a naţiunei nóstre, care se urmăresce dela 1866 încóce cu-o tenacitate de ferŭ din partea adversarilorŭ noştri. Picătura ce cade mereu găuresce şi pétra. Invinuirile continue, orĭ câtŭ de nedrepte au fostŭ, n'au pututŭ se remână făr de influinţă asupra Tronului, mai alesŭ că noi până mai anţerţŭ n'amŭ întreprinsŭ nicĭ unŭ pasŭ energicŭ spre a-le nimicí.

Pactulŭ croato-ungarŭ.

După crâncene lupte între Croaţĭ şi mai cu sémă între oposiţiunea croată şi între Ungurĭ, dieta croată a numitŭ deja o delegaliune, care în unire cu delegaţiunea numită de camera din Pesta sĕ stabiléscă basele, pe care s'ar puté aplaná diferendele ce esistă între Croaţĭ şi Ungurĭ. Delegaţiunea croată se compune din cei mai moderaţĭ ómenĭ, dispuşĭ a aduce o împăciuire cu Ungurii. Pressa maghiară însă pare că ar voi se prevină delegaţiunea ungurésca, ca sĕ nu cedeze nimicŭ, şi se póte întémpla ca cestiunea croată-ungară sĕ rĕmână neresolvată

Cererile actuale ale Croaţilorŭ se potŭ reduce cam la aceste puncte: Mai ânteiu, denumirea oficială de »austro-ungarŭ,« întrebuinţată pentru imperiu, ministerŭ, administraţiune etc., e considerată de Croaţĭ ca fiindŭ contrară art. 1 alŭ pactului de unire între cele două ţĕrĭ. Ungaria singură nu face o unitate politică şi n'ar puté impune numele sĕu totalităţeĭ Statelorŭ, ale cărorŭ drepturĭ suntŭ înscrise în legea fundamentală. Cestiunea financiară nu e mai puţinŭ complicată, şi Croaţii cerŭ ca ea sĕ fie definitivŭ regulată. Veniturile Croaţiei trebue sĕ aibă destinaţiunĭ speciale; poşta de esemplu nu aduce aprópe nimicŭ Croaţiei, deóreoe timbrele suntŭ ungurescĭ şi este peste putinţă de a se face socotéla de ce aparţine Croaţiei. In ministerulŭ unguresŭ Croaţia nu este representată; secţiunile administrative, speciale Croaţiei, nu există; naţionalii Croaţĭ suntŭ prigoniţĭ din tóte funcţiunile Statului, pentru a se face locŭ Ungurilorŭ. Delegaţiunea croată cere ca, în conformitate cu art. 44, acéstă stare de lucrurĭ sĕ înceteze.

Unŭ ultimŭ punctŭ — şi acesta de o însemnătate capitală — este limba oficială. In pactulŭ de unire (art. 56 şi 57) se prevede că limba ce va fi întrebuinţată exclusivŭ în administraţiunea şi justiţia Croaţiei sĕ fie cea croată. Departe de a se fi ţinutŭ de acéstă stipulaţiune, Ungurii impuseră peste totŭ limba ungurésca, singura care e întrebuinţată în tóte actele autorităţii.

—o—

Convenţia de estradare pruso-rusésca.

Monitorulŭ oficialŭ rusŭ publică cuprinsulŭ notelorŭ schimbate la 13 Ianuariu n. între ministrulŭ de esterne rusŭ Giers şi între ambasadorulŭ germanŭ Schweinitz:

»Guvernulŭ rusŭ se îndatoréză sĕ estrădea guvernului prusianŭ şi viceversa la cerere pe acei supuşĭ prusianĭ séu ruşĭ, carĭ sunt acusaţĭ de următórele crime şi delicte, eventualŭ condamnaţĭ pentru ele, dar carĭ au scăpatŭ de pedépsă prin fugă: 1. Crime séu delicte, séu pregătirĭ pentru ele, ce sunt îndreptate în contra împĕratului germanŭ séu rusŭ şi a membrilorŭ familiei lorŭ, precum omorŭ, violenţă, vătămare corporală, detragere intenţionată a libertăţii individuale, ofensă. 2. Omorŭ precugetatŭ séu încercare do omorŭ. 3. Producerea séu păstrarea de dinamită şi de alte materii esplosibile în casurĭ, când aşa ceva este interḑisŭ în Prusia séu în Rusia. In tóte celelalte casurĭ, când Prusia séu Rusia cere estradare pentru crime neamintite mai susŭ, rĕmâne la buna chibzuiélă a guvernului prusianŭ şi rusŭ, şi décă nu sunt pedecĭ, se va împlini cererea luându-se în considerare relaţiunile amicale şi de bună vecinătate a celorŭ două state. Dacă crime séu delicte, pentru care se cere estradarea, s'au esecutatŭ în scopurĭ politice, acésta sĕ nu dea nicĭdecum ansă la refusarea estradării. Convenţiunea a intratŭ în putere cu ḑiua de 13 Ianuariu.«

„Journal de St. Pétersburg« e convinsŭ, că Reichstagulŭ germanŭ va aprobá estinderea convenţiunei asupra Germaniei întregĭ. In raporturile esistente e de doritŭ şi de speratŭ, ḑice numita fóiă, că înţelegerea va fi imitată în interesulŭ solidarităţii ce légă pe tóte monarchiele.

—o—

Lupta dela Abu-Klea în Sudanŭ.

In ḑiua de 17 Ianuariu n. trupele englese trimise în Sudanŭ în contra Mahdiului au avutŭ o crâncenă luptă la fântâna Abu-Klea cu rebelii. Amĕnuntele ce le dau telegramele sosite de pe câmpulŭ de rĕsboiu despre acéstă luptă suntŭ următórele:

Iscoditorii indigenĭ, carĭ fuseseră trimişĭ înainte ca sĕ se informeze despre duşmanŭ, raportaseră falsŭ, spunêndŭ că numĕrulŭ inimicilorŭ tăbĕrîţĭ la fântâna Abu-Klea este micŭ. Generalulŭ Stewart, comandantulŭ englesŭ, pornì în fruntea a douĕ-spre-ḑece sute de ostaşĭ englesĭ, dândŭ creḑĕmêntŭ iscoditorilorŭ, şi la 16 Ianuariu ajunse în apropierea fântânei Abu-Klea, ale cărei isvóre Stewart le găsì ocupate de 10,000 de rebelĭ. Arabii ocupaseră cele mai bune posiţiunĭ fiindŭ mai de totŭ acoperiţĭ şi desvoltandŭ o tactică escelentă. Vedetele englese nu puteau veni în nicĭ o atingere cu duşmanulŭ.

In 17 Ianuariu n. Stewart începù pela 10 óre a. p. a înaintá şi a atacá pe Arabĭ, aşĕḑêndu-şĭ trupele în careu. Cu totŭ foculŭ omorîtorŭ alŭ Englesilorŭ, Arabii înaintară spre ei în şirurĭ strînse, se aruncară asupra careului englesŭ, cu unŭ uimitorŭ dispreţŭ de mórte, şi-lŭ sparseră. Tunurile englese nu putéu nicĭ decum întrá în acţiune. Momentanŭ Englesii fură aduşĭ în disordine, dér încuragiaţĭ de oficerĭ, formară din nou careulŭ şi puşcile Martini decimară pe Arabĭ, carĭ se retraseră în urmă lăsândŭ pe loculŭ de luptă douĕ-spre-ḑece sute de morţĭ şi răniţĭ, ér Englesii ocupară fântâna. Perderile englese suntŭ: 9 oficerĭ morţĭ, 9 oficerĭ răniţĭ, 65 de ómenĭ morţĭ şi 85 răniţĭ. Generalului Stewart i-a fostŭ împaşcatŭ calulŭ sub elŭ. Dintre trupele englese a suferitŭ mai multŭ brigada cea grea cu cămile şi miculŭ despărţĕmêntŭ de marină, ai cărui oficerĭ toţĭ au căḑutŭ. Intre oficerii morţĭ se află şi colonelulŭ Burnaby, celŭ mai poporalŭ oficerŭ alŭ Angliei, cunoscutŭ prin călăritulŭ sĕu la Chiva şi prin aventura sa cu balonulŭ,

Stewart înaintéză mai departe spre Metammeh.

Din dieta Ungnriei.

In şedinţa dela 22 Ianuariu n. se continuă desbaterea asupra bugetului cultelorŭ şi instrucţiunii.

Ignacz Zimandy se bucură, că pentru ântêia dată póte sĕ se ocupe cu ministrulŭ cultelorŭ şi instrucţiunii. Pe Trefort îlŭ adoréză, ca unŭ scolarŭ pe profesorulŭ sĕu, căcĭ elŭ este scolarulŭ lui Trefort în antisemitismŭ; ca dovadă citéză o scrisóre a lui Trefort din 1864 cătră Csengery. Adoraţiupea sa pentru Trefort nicĭ prin aceea nu e micşorată, că ministrulŭ la alegerile trecute a pusŭ totulŭ în mişcare ca sĕ-lŭ rĕstórne. Oratorulŭ împută ministrului, că activitatea sa stă în continuă contraḑicere cu catolicismulŭ, cu biserica şi cu profesorii ei, că elŭ sacrifică scóle catolice, că întrebuinţéză fundaţiunĭ catolice pentru scopurĭ nacatolice, ba chiar anticatolice. Faţă cu declaraţiunea ministrului din şedinţa dela 21 Ianuariu, că respectă libertatea conşciinţei şi a convincţiunei, oratorulŭ ḑice că ministrulŭ ar fi în stare sĕ spulbere întregulŭ corpŭ profesoralŭ alŭ scólelorŭ medii, când acesta n'ar ascultá de poruncile ministrului. Oratorulŭ arată câtŭ e de neconsecentŭ în actele sale Trefort, ḑicêndŭ odată, că naţiunea maghiară iubindŭ progresulŭ s'a alipitŭ la protestantismŭ, altă dată că catolicismulŭ este religiunea progresului. Citesce şi o scrisóre a ministrului cătră episcopulŭ Pauer, în care atrăgea atenţiunea acestuia asupra lui Zimandy, care a subscrisŭ manifestulŭ antisemiţilorŭ. Oratorulŭ nu'ndrăsnesce sĕ califice cum se cuvine o astfelŭ de procedere, căcĭ respectiva espresiune ar trĕbui sĕ fie neparlamentară, dar atâta e sigurŭ, că unŭ bărbatŭ, care se jócă cu cele mai fundamentale principii politice şi religióse ca o pisică têněră cu şórecele, ca unŭ copilŭ micŭ cu jucăria, care-şĭ atêrnă atâtŭ de desŭ principiele în cuiu, »unŭ astfelŭ de bărbatŭ nu e vrednicŭ sĕ stea nu numai în sfatulŭ corónei, dar nicĭ în parlamentŭ. Unui astfelŭ de omŭ nu numai că nu i-aşŭ încredinţá mândria şi speranţa ţĕrii, tinerimea studiósă, dar nicĭ măcar coteţulŭ meu de porumbĭ.«

Zimandy asigură pe ministrulŭ, că nu aceia suntŭ adevĕraţii lui inimicĭ, carĭ îlŭ combatŭ pe faţă, ci aceia carĭ îlŭ esploaţéză prin linguşirile lorŭ pentru scopurĭ egoiste. Bugetulŭ îlŭ respinge, fiind-că tocmai păzitorulŭ celei mri vechĭ şi mai lăţite bisericĭ lovesce în ea. Jidovii talmudiştĭ, a cărorŭ poruncă principală în Talmud sună: „Spulberaţĭ pe aderenţii lui (Christosŭ)!« îşĭ potŭ alege liberŭ funcţionarii lorŭ şi acésta chiar după Tissa-Esslar. Ministrulŭ calcă în picióre canónele. Asta se numesce în Ungaria libertatea credinţei.

Gabriel Ugron ḑice, ca guvernulŭ ţine în mână pe înalţii demnitarĭ bisericescĭ ca pe unŭ »instrumentum regni.« Cestiunile politice trebuescŭ însă resolvate. »Biserică liberă în statŭ liberŭ« acesta'i principiulŭ care trebue adusŭ la valórea lui. Autonomia este singurulŭ modŭ de resolvare pentru regularea raportului dintre biserică şi statŭ. Trebue întrodusŭ în biserica catolică unŭ spiritŭ mai liberŭ. Numai în modulŭ acesta câştigă spiritulŭ naţionalŭ şi clerulŭ de josŭ află scutŭ în contra clerisiei.

Oratorulŭ face următórea propunere: »Considerândŭ, că catolicilorŭ li s'a răpitŭ autonomia; considerându că în urma stării neregulate a raporturilorŭ dintre statŭ şi biserică începŭ a se ivi tendinţe anti-constituţionale: camera deputaţilorŭ aviséză pe ministrulŭ cultelorŭ şi instrucţiunii sĕ facă primii paşĭ pentru regularea raportului dintre statŭ şi biserică.«

Moriz Jokai rĕspunde deputatului Lesko. In discursulŭ sĕu ţinutŭ în sĕcuime a ḑisŭ: »Oraşulŭ Caşovia îlŭ considerŭ ca unŭ fortŭ în contra curentelorŭ agitatóre panslaviste.« Apoi se laudă, îşĭ face quasi reclamă, că numele lui e amintitŭ în tóte ḑiarele pentru lucrările sale, pe care pretutindenea le întâlnesce cineva. Mai ḑice că de tóte naţionalităţile Ungariei se intereséză, ca sĕ le facă cunoscute lumei, cu aceeaşĭ căldură ca şi de naţiunea sa. (Vomŭ vedea décă e aşa în »Austro-Ungaria în cuvinte şi tablourĭ.« — Red.) Dar consideră de duşmană pe orĭce naţionalitate, care atacă »idea de statŭ maghiarŭ.« Revine apoi din nou la lauda sa propriă Raportorii de ḑiare, ḑice elŭ, îi eterniséză pentru istoriă fiecare pasŭ alŭ sĕu. (Proverbulŭ însĕ ḑice: Lauda propriă pute. — Red.)

»Noi trebue sĕ cucerimŭ încă odată Ungaria, continuà Jokai, dar acésta nu o putemŭ face cu forţa, ci prin cultură, asimilândŭ interesele; trebue sĕ ţîntimŭ, ca toţĭ locuitorii acestei ţĕrĭ de orĭce limbă sĕ se simtă aci acasă, sĕ considere acéstă ţéră ca pe mama lorŭ, sĕ se sêmtă liberĭ pe câtŭ e cu putinţă. (Vorbe góle ce le aruncă Ungurii la fiecare ocasiune în ochii strĕinilorŭ carĭ nu'i cunoscŭ. Fapte nu vorbe. — Red.) Laudă în urmă pe Trefort, comandantulŭ espediţiunei culturale, şi primesce bugetulŭ.

Albert Kiss se ocupă de legea scólelorŭ medii. Ministrulŭ crează ordinaţiunĭ peste ordinaţiunĭ, care în praxă n'aducŭ nicĭ unŭ bine. Poporulŭ nu scie nicĭ acum încă cui aparţine scóla: bisericei, statului séu comunei? In locŭ sĕ sustragă scólele competinţii autorităţilorŭ bisericescĭ, sĕ caute mai bine guvernulŭ a ridica şcóle în acele comune unde nu sunt. Deplina libertate a credinţii n'a devenitŭ încă realitate. Elŭ deşi e preotŭ protestantŭ, este pentru autonomia catolică.

Coloman Rostahazy găsesce, că cestiunea autonomiei bisericei catolice nu trebue sĕ se discute acum la bugetulŭ cultelorŭ.

Franz Komlossy polemiséză cu Iranyi şi cu ministrulŭ cultelorŭ, carĭ au ḑisŭ, că preoţii sunt de vină, décă prea puţinŭ se face în şcóle în direcţiunea religiósă-morală. Vinovate sunt, ḑice oratorulŭ, scólele interconfesiunale séu cele fără confesiune. Numai jidovilorŭ le e permisŭ sĕ'şĭ instrueze copii lorŭ în propria-le religiune. »Cine prostituéză mai multŭ, întrébă oratorulŭ, pe fetele nóstre? Jidovii!« Câţĭ copii de jidovĭ se nascŭ, atâtea doice creştine sunt necesare. Şi când băeţii de jidovĭ devinŭ marĭ, ei cercetéză şcólele conduse de preoţii noştri, pentru ca sĕ batjocuréscă apoi prin ḑiare pe acei preoţĭ. Cei mai mulţĭ jidovĭ însĕ inundéză facultatea de medicină, de órece ca medicŭ se potŭ câştiga mai mulţĭ banĭ. Oratorulŭ se declară pentru autonomia bisericei catolice şi crede că o mică regulă şi mĕsură susŭ în cercurile clerisiei înalte n'ar strica. E o adâncă prăpastiă — deşi calificaţia e egală — între sêrmanii preoţĭ dela ţéră şi între ilustri prelaţĭ. Dar stea Trefort încă ḑece anĭ ministru, căcĭ cine scie, dacă succesorulŭ sĕu nu va fi unŭ jidovŭ. Elŭ primesce bugetulŭ, dar în acelaşĭ timpŭ şi propunerea lui Ugron.

SCIRILE ḐILEI.

Ministrulŭ instrucţiunii Trefort, în interesulŭ promovărei industriei din ţéră, a provocatŭ secţiunile ce stau sub resortulŭ sĕu, sĕ lucreze unŭ proiectŭ de ordinaţiune, prin care sĕ se aviseze autorităţile instrucţiunii, direcţiunile institutelorŭ, administraţiunile fundaţionale etc., ce cadŭ în sfera de actiune a respectivelorŭ secţiunĭ, ca atâtŭ aceiea câtŭ şi subordinaţii lorŭ tóte articolele de industriă, necesare în oficiu, la instrucţiune şi la economiă, întru câtŭ acestea se producŭ în Ungaria, sĕ şi le cumpere din ţéră.

—0—

Camera de notariatŭ din Cluşiu face cunoscutŭ că, în urma morţii notarului publicŭ din Braşovŭ Dr. Franz Linz, până la ocupauea acestui postŭ îlŭ va înlocuí notarulŭ publicŭ Petru Nemeşŭ.

—0—

In Coşiocna, aprópe de Câmpiă locuită mai numai de Românĭ, s'a înfiinţatŭ o şcólă de statŭ, în care s'au înscrisŭ deja 60 de elevĭ. Aibă grijă Românii, ca inimile fiilorŭ lorŭ sĕ nu se instreineze, ci sĕ rĕmână românescĭ.

—0—

Casina română din Beiuşŭ în 7 Februariu st. n 1885 va aranja unŭ balŭ în favorulŭ augmentării bibliotecei sale. La balulŭ acesta se vorŭ presenta mai multe dame în costumŭ naţionalŭ. Reuşirea balului atêrnă dela interesarea On. publicŭ, a cărui sprijinŭ îlŭ şi cere comitetulŭ aranjatorŭ. Acei stimaţĭ domnĭ din locŭ séu provinciă, carĭ ţinŭ contŭ de acestŭ balŭ, însĕ din eróre nu ar fi primitŭ biletŭ de învitare, sunt rugaţĭ a'şĭ reclama dreptulŭ la *Comitetulŭ aranjatorŭ.*

In bugetulŭ pe anulŭ viitorŭ alŭ ministerului de rĕsboiu românŭ se prevede şi înfiinţarea încă a douĕ batalióne de geniu

—0—

Informaţiunile gazetelorŭ vienese despre periclitarea şi ruinarea reşedinţei metropolitane din Cernăuţĭ suntŭ neesacte. In urma unorŭ scurgerĭ de ape s'au stricatŭ câteva case şi liveḑĭ pe unŭ dealŭ în apropierea reşedinţei, dar pentru reşedinţă nu este nicĭ unŭ pericolŭ.

—0—

Unŭ numĕrŭ de aprópe 800 cetăţenĭ din Ploeştĭ au adresatŭ o petiţiune mitropolitului primatŭ alŭ României în favórea arhiereului Calistratŭ.

—0—

Soborulŭ arhiereescŭ din Belgradŭ, ocupându-se cu cestiunea décă se potŭ întroduce nisce reforme radicale în sînulŭ bisericei sêrbe, a resolvatŭ până acum cestiunea „reînsurărei« clerului mirénŭ. Cestiunea a fostŭ resolvată în şedinţa dela 22 Ianuariu st. n. într'unŭ modŭ afirmativŭ: preoţii sêrbĭ vorŭ avea voiă sĕ se reînsóre a doua şi a treia óră. Resoluţiunea luată a fostŭ comunicată patriarhului dela Constantinopole.

Cugetărĭ la încheierea anului.

Selagiu ḑiua de Crăciunŭ 1884.
(Urmare din Nr. 9.)

In comitate, trebue sĕ mărturisescŭ, că peste totŭ Românii noştri nu-şĭ împlinescŭ datorinţa pe deplinŭ, nu luptă cu zelŭ de ajunsŭ pe acestŭ tĕrêmŭ, pe care amŭ puté desvoltá o activitate însemnată şi în multe privinţe fórte folositóre. Causa e lenea şi letargia, ce se observă mai pretutindenĭ, unŭ felŭ de disgustare de afacerile publice, care este fórte periculósă pentru causa nóstră, a căreia interese pretindŭ ca sĕ luptămŭ necurmatŭ între marginile legei şi sĕ aducemŭ proba evidentă despre aceea, câtă valóre are legea municipală şi art. de lege 44 din 1868, şi în generalŭ sĕ probămŭ înaintea lumei cum se administréză şi se respectă legile în acestŭ statŭ.....

Luptele municipale mai au pentru noi şi aceea mare însemnătate, că ele ne uşuréză şi susţinŭ organisarea nóstră interióră tactică, dela care depinde totulŭ, depinde isbênda finală. Fruntaşii preoţĭ şi mirenĭ de prin judeţe suntŭ responsabilĭ înaintea naţiunei pentru ceea ce se lucréză séu se neglige în comitate întru apĕrarea marelorŭ nóstre interese naţionale.

Este adevĕratŭ, că şi în municipii suntemŭ mai pretutindenĭ scoşĭ din posiţiunile nóstre de mai înainte, parte şi prin vina nóstră, dér amŭ arătatŭ deja că avemŭ încă în multe comitate unŭ numĕrŭ destulŭ de mare de membri, cu carĭ nu numai că putemŭ face oposiţiune, dér putemŭ sĕ şi dobêndimŭ icĭ colo câte unŭ succesŭ în potriva adversarilorŭ noştri.

In comitatŭ rolulŭ de căpeteniă îlŭ jócă comuna. Ce facemŭ în comune? — Nimicŭ séu mai nimicŭ. Scimŭ, că în contra legei s'a impusŭ limba maghiară ca limbă oficială în tóte comunele din comitatele unguerescĭ. Nu sciu cum stămŭ în Ardélŭ. Din cele ce se comunică însă în »Gazeta« mai alesŭ din părţile Dobêcei şi ale Năsĕudului, mi se pare că şi comunele transilvănene dau tare îndĕrĕtŭ, încâtŭ privesce esercitarea dreptului de limbă şi au începutŭ sĕ fie aleşĭ de notarĭ străinĭ, jidovĭ ş. a.

Décă mai esistă vre-o circumstanţă atenuantă pentru purtarea nóstră în comitatŭ, atuncĭ de sigurŭ nepăsarea nóstră în viaţa comunală este şi rĕmâne neescusabilă. In casa şi la vatra sa Românulŭ, cu legea comunală a mână, cu totŭ sistemulŭ virilistŭ, este în dreptŭ a-şĭ alege funcţiunarĭ din sênulŭ sĕu, a-şĭ decretá limba oficiósă şi nu este datorŭ a primí ordonanţă în altă limbă ş. a. In comunŭ preoţii şi fruntaşii mirenĭ nu-şĭ împlinescŭ mai de locŭ marea lorŭ chiămare, care este de a apĕrá poporulŭ ţĕranŭ în contra volnicielorŭ paşalelorŭ din comitate şi de a-lŭ ferì de relele urmărĭ ce trebue sĕ le aducă pentru elŭ administrarea afacerilorŭ comunale într'o limbă, pe care elŭ n'o înţelege.

Dér aceste suntŭ tóte cestiunĭ de mare importanţă, carĭ nu se potŭ resolva într'o mică revistă. Sĕ trecŭ acum la viaţa nóstră în familiă, care este temelia esistenţei naţionale. In viaţa familiară constatŭ cu bucuriă o stare mai îmbucurătóre. Limba română în familiele preoţilorŭ noştri şi în ale cărturarilorŭ noştri mirenĭ a reocupatŭ terenulŭ, pe care mai înainte îlŭ stăpânea limba maghiară în comitatulŭ Sătmarului.

Au dispărutŭ aprópe toţĭ acei preoţĭ maghiarisaţĭ din scóla anilorŭ 1830—40 cu esceţiunea bĕtrânului protopopŭ Darabant, încărcatŭ de pĕcate, sub a căruia păstorire de anĭ 46 se maghiarisà marea şi frumósa comună Verişiu.

Preoţimea cea tinĕră, cu bucuriă vinŭ a constatá, este în cea mai mare parte zelósă şi pătrunsă de curate sentimente naţionale. Onóre bravilorŭ preoţĭ tinerĭ, carĭ îşĭ înţelegŭ chiămarea sântă de a lucrá pentru cultivarea şi fericirea naţiunei lorŭ. Ruşine celorŭ ce nu-şĭ înţelegŭ

acéstă chiămare şi din nenorocire suntŭ încă şi de aceştia în a căroră familii se mai vorbesce şi adĭ unguresce. Inainte de ce s'ar înstrăina cu totulŭ de poporulŭ lorŭ le strigămŭ acestora: Staţĭ pe locŭ cinstiţĭ părinţĭ şi vĕ gândiţi, că de unde veniţĭ şi unde vreţĭ sĕ vĕ duceţĭ? Fiţĭ siguri că faptele vóstre nu vorŭ rĕmâné ascunse lumei românescĭ, care vĕ va condamnă décă se va convinge, că nu mai trăiţĭ şi sêmţiţĭ cu poporulŭ românŭ, nu mai lucraţĭ pentru binele lui, ci în slujba intereselorŭ străine. In raportulŭ viitorŭ numele acestorŭ păstorĭ vitregĭ ai poporului va fi publicatŭ şi înfieratŭ după cum merită, décă până atuncĭ nu se vorŭ reculege şi îndreptá.

(Va urmă.)

Alegerea de protopresbiterŭ în Aradŭ.

Aradŭ, 22 Ianuariu n. 1885.

Sĕ nu crédă on. publicŭ cetitorŭ, că se tratéză şi acum despre alegerile la dieta ţerii. Astădĭ avemŭ sĕ înregistrămŭ unŭ actŭ carele pe Românulŭ creştinŭ 'lŭ interesézá îndoitŭ, este actŭ bisericescŭ! Şi aicĭ Românulŭ îşĭ are două adăposturĭ: unulŭ ca Românŭ şi altulŭ ca membru din adevĕrata turmă a lui Christosŭ. Cum-că am vorbitŭ adevĕrulŭ, mărturisesce în loculŭ primŭ împrejurimea, că la alegerea de protopresbiterŭ din 72 membri s'au presentatŭ 62.

Când aşŭ voi sĕ descriu fidelŭ întréga decurgere a alegerei, atuncĭ aşŭ trebui sĕ închinŭ câteva toasturĭ la acei pusilanimĭ, carĭ susţinŭ că poporulŭ românŭ este degeneratŭ. Le-aşŭ dice după datina Francesului: »Poltronĭ!«

Cine a asistatŭ la actulŭ de alegerea protopresbiterului în Aradŭ, orĭ voesce orĭ nu, trebue sĕ susţină că alegere mai armoniósă şi mai cu tactŭ nu se póte închipui! Alegerea în sine a decursŭ aşa: părintele protosingelŭ Iosifŭ Goldişŭ comisarulŭ consistorialŭ, după ce a celebratŭ s. liturgiă şi invocarea spiritului sântŭ, prin o cuvêntare măduósă faţă cu actulŭ electoralŭ la înălţimea chiămărei sale, a deschisŭ şedinţa. Constatându-se numĕrulŭ membrilorŭ şi alegêndu-se biuroulŭ îndatinatŭ, se purcede nemijlocitŭ la alegere considerându-se că comitetulŭ protopresbiteralŭ a candidatŭ pe toţĭ 5 petenţii, carĭ suntŭ Moise Bocşianŭ, parohŭ în Curticiu asesorŭ la senatulŭ, bisericescŭ în Aradŭ, inspectorŭ scolarŭ, administratorŭ protopresbiteralŭ actualŭ alŭ Aradului, membru în consis. metropolitanŭ etc. Petru Suciu actualminte protopresbiterŭ în Belŭ, Ioanŭ Beleşŭ preotŭ în Odvoşŭ, Mihaiu Sturza preotŭ în Şiepreuşĭ şi Iosifŭ Ardeleanŭ preotŭ în Kélegyház.

Redeschidêndu-se şedinţa şi numĕrându-se voturile s'a observatŭ urmĕtoriulŭ resultatŭ: Moise Bocşianu 59 voturĭ şi Mihaiu Sturza 3 voturĭ. Acestŭ resultatŭ a fostŭ primitŭ cu aplause ce păreau că nu voescŭ sĕ mai înceteze.

Din parte-ne felicitămŭ pre d. administratorŭ pentru onórea ce i-s'a oferitŭ în sinodulŭ protopresbiteralŭ de acum. I dorimŭ tăriă sufletéscă sĕ pótă concentra pe lângă sine tóte elementele cele resfirate ale Aradului.

Din altă parte felicitămŭ pe d. comisarŭ consistorialŭ Iosifŭ Goldişŭ pentru bunulŭ tactŭ ce l'a desvoltatŭ şi cu acéstă ocasiune! Dér felicitămŭ şi tractulŭ, pentru că prin actulŭ de acum a arĕtatŭ, că scie a fi de unŭ cugetŭ şi de o simţire, când se tractéză de cestiunĭ vitale.

Nu putemŭ încheia fără sĕ accentuămŭ, că purtarea cea demnă a membrilorŭ sinodalĭ a demonstratŭ şi acum, câtă hărniciă zace în Românulŭ adevĕratŭ. Póte că de ar fi fostŭ numai domnĭ în sinodŭ, s'ar fi întêmplatŭ vr'o anomaliă, dér presenţa cea marţială a Româniloră ţĕranĭ cum şi ţinuta lorŭ démnă de invidiatŭ a contribuitŭ multŭ la resultatulŭ splendidŭ alŭ sinodului electoralŭ.

Trăiască între Românii aradanĭ concordia! Trăiască alesulŭ protopresbiterŭ Moise Bocşianu spre fericirea tractului şi spre fala nóstră comună!

Unŭ alegĕtorŭ.

Din parlamentulŭ românŭ.

(Camera)

In şedinţa de la 11 Ianuariu sĕ dă cetire mai multorŭ comunicate care se trimitŭ la comisiunile respective. D. Stănescu cere unŭ concediu de optŭ dile fiind bolnavŭ, şi se primesce, asemenea se acórdă unŭ concediu de două-decĭ şi optŭ dile fără diurnă d-lui Ianoli. D. Cerchezŭ anunţă o interpelare d-lui ministru de interne, dacă art. 15 din legea rurală s'a aplicatŭ sĕu întru câtŭ s'a aplicatŭ. D. ministru de interne spune că este gata a rĕspunde şi aştéptă ca d. Cerchez sĕ'şĭ desvolte interpelarea. D. Cerchezŭ spune că din neaplicarea art. 15 ţĕranii suntŭ expuşĭ la tóte şicanele din partea proprietariiorŭ. D. ministru de interne spune, că de când s'a votatŭ legea rurală şi de când e la acestŭ ministerŭ bărbaţĭ din tóte nuanţele politice şi că nicĭ unulŭ din ei nu a pusŭ art. 15 în aplicaţinne, şi acésta fiindcă nu a avutŭ ingineri, carĭ sĕ facĕ delimitarea, dér că îndată ce regimentele de geniu vorŭ avea oficerĭ şi se va mai înmulţi numĕrulŭ, la anulŭ speră că va începe acéstă lucrare. D. Carpŭ spune că este fórte anevoe a începe o asemenea lucrare, că ea costă mai multŭ de vr'o şése milióne, şi că mai bine ar fi, ca guvernulŭ sĕ pue în studiu cestiunea şi apoi sĕ vină sĕ arate mijlócele cu care ar putea ajunge la aplicarea reală a acestui articolŭ, ér nu sĕ se emită numai idei şi promisiunĭ. D. N. Dimancea spune că suma de şése milióne nu este bine a ne speria, ci ar trebui sĕ facemŭ şi mai marĭ sacrificii, căcĭ trebue sĕ se aplice acestŭ articolŭ câtŭ mai curêndŭ şi dacă acum 20 de anĭ s'a pututŭ face împroprietărirea de acei polonesĭ etc. cum astădĭ, când avemŭ multŭ mai mulţĭ ingineri, nu se póte face acéstă reparaţiune. D. Iepurescu vorbesce contra ideilorŭ d-lui Carpŭ. D. prim-ministru spune că nu póte înţelege cum ţara întrégă nu póte face delimitarea în trei anĭ de dile, când d. Carpŭ în trei lunĭ a făcutŭ delimitarea la moşia d-sale. Apoi spune că d-sa nu a promisŭ de primăvéră începerea lucrărilorŭ ci peste unŭ anŭ, când geniulŭ va terminá lucrările sale în Dobrogia şi ca guvernul sĕ aibă timpul necesar de a face un plan general. Se pune la votŭ închiderea discuţiunei, care se primesce.

D. prim-ministru depune unŭ proiectŭ de lege pentru crearea unei pensiunĭ viagere vĕduvei repausatului Ubicini.

(Senatulŭ)

Se ocupă cu legea pentru plata de 10 lei la fiecare sută de kilograme dreptulŭ de esportaţiunea de sdrenţe, petece şi maculaturĭ de imprimeriă.

BURSA DE BUCURESCI.

Cetimŭ în »Curier. financ.« din Bucurescĭ: Sĕptĕmânile se succedŭ unele după altele, fără sĕ putem vedé perspectiva vre-unei îmbunătăţirĭ seriόse şi durabile în têrgulŭ valorilorŭ. In unele momente, pare că situaţiunea s'ar ameliora, transacţiunile devin mai active, valorile cotezŭ în reprindere, totulŭ pare în fine că ne surîde. A doua di însĕ, descuragiarea revine, afacerile se reducŭ la minimulŭ posibilŭ şi cele câteva puncte ce unele valorĭ câştigaseră în momentele de bune dispositiunĭ ale pieţei, se perdŭ de-o dată cu unŭ mare prisosŭ. Astfelŭ a fostŭ situaţiunea pieţei nóstre în ultima sĕptĕmână. După o seriă de burse rele, Mercurĭ am pututŭ înregistra órecare veleităţĭ de reprindere; imediatŭ însĕ Joi totŭ terenulŭ cuceritŭ era perdutŭ. Erĭ constatarămŭ din nou o uşóră amelioraţiă; aurulŭ se presintă în condiţiunĭ mai favorabile şi agiulŭ sĕu cădŭ mai ântêiu la 16 şi apoi la 15%. Cine ne póte asigura însĕ că şi acéstă eftenire a metalului galbenŭ nu e decâtŭ factică şi trecĕtóre? Şi adevĕrulŭ e că nicĭ póte fi altfelŭ, întru câtŭ ameliorarea pieţei nu este intemeiată pe o îmbunătăţire a situaţiunei generale economice a ţĕrei. Deja esportulŭ cerealelorŭ a încetatŭ cu desăvârşire, Dunărea fiind închisă şi drumulŭ la mare inaccesibilŭ pentru producte, şi apoi pentru primăvéră încă nu prea avemŭ perspectiva pentru o mare esportaţiune, Porumbulŭ care e articolulŭ ce deobicinuitŭ esportămŭ prin Martie şi Aprilie e în mare parte stricatŭ, elŭ nu va putea prin urmare face obiectulŭ unorŭ vii transacţiunĭ cu străinătatea şi celŭ care se va vinde e probabilŭ că se va da cu preţurĭ, care nu vorŭ remunera nicĭ munca nicĭ capitalulŭ. Iată perspectiva ce ni se înfăţişéză şi iată pentru ce o reprindere seriósă şi durabilă nu putemŭ avea.

MULŢĂMITĂ PUBLICĂ.

Subscrisulŭ comitetŭ parochialŭ ţine de sfântă datoriă a aduce şi pe cale diaristică sincera sa mulţumire venerabilului domnŭ Radu Pascu, comerciantŭ în Braşovŭ, pentru colecta ce a binevoitŭ a întreprind în favorulŭ scólei nóstre confesionale. Domnulŭ Radu Pascu a arĕtatŭ în orĭ şi ce vreme unŭ deosebitŭ interesŭ pentru comuna sa natală şi în deosebĭ scóla nóstră s'a bucuratŭ în mai multe rêndurĭ de ajutóre considerabile din partea D-Sale.

Etă numele generoşilorŭ contribuenţĭ, carĭ au binevoitŭ a se subscrie în lista despre care e vorba: d-nii Radu Pascu 50 fl., Diamandi I. Manole comerciantŭ 20 fl., Ioanŭ Manole comerciantŭ 10 fl., Andrei Bârseanŭ profesorŭ 10 fl., Fraţii Stănescu comercianţĭ 25 fl., Ioanŭ Duşoiu comerciantŭ 10 fl., N. N. 5 fl., Petru M. Zănescu comerciantŭ 10 fl., Ioanŭ I. Burduloiu comerciantŭ 2 fl., Alexe D. Eremie comerciantŭ 1 fl., Ioanŭ Christescu comerciantŭ 1 fl., Gr. Birea comerciantŭ 1 fl., Nicolae N. Navrea 1 fl., D. R. Pascu 4 fl., Quittner Kupferstich 10 fl.

Fie siguri aceştĭ stimaţĭ domnĭ, că sumele contribuite de dênşii se vorŭ întrebuintá în modulŭ celŭ mai corespundĕtorŭ. Fie siguri, că Dêrtarii le vorŭ fi în orĭ ce vreme recunoscĕtorĭ.

Dârste, 13 Ianuariu 1885.

Pentru comitetulŭ paroch. gr. or. în Dêrste:

T. Bârsanŭ, preşedinte. **I. Broşu,** notarŭ.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ »Gaz. Trans.«)

Pola, 26 Ianuariu. — Regina a visitatŭ erĭ fortulŭ şi turnulŭ învĕrtitorŭ din Punta Christo în Valle maggiore. Nóptea a petrecut'o pe yachtulŭ „Phantasie." Inainte de amédĭ a asistatŭ la serviciulŭ divinŭ din capela marinei. Intreprinse apoi o cĕlĕtoriă spre Fiume, de unde se 'ntórse după amédi.

Londra, 26 Ianuariu. — Cu ocasiunea esplosiunii din Tower s'au stricatŭ mai multe sute de puscĭ. Vr'o 70 de ómenĭ se aflau în turnulŭ celŭ albŭ, dintre carĭ patru au fostŭ rĕniţĭ. Cei doi poliţiştĭ, carĭ au fostŭ jertfele explosiunii din Westminsterhall, nu e speranţă de a fi scăpaţĭ.

Chicago, 26 Ianuariu. — La socialistulŭ Funk s'au găsitŭ unŭ butoiu cu dinamită, prafŭ şi maşine infernale.

DIVERSE.

Unde se găsescŭ cele mai multe femei? — Cei mai mulţĭ, întrebaţĭ fiindŭ, ar rĕspunde de sigurŭ, că în Turcia. Mare eróre însă, fiindŭ că acolo bogatulŭ are mai multe femei, dar adesea mulţimea, sĕracii, nu au mai nicĭ una. Cele mai multe femei, sĕu poporaţiă femenină se găsesce în numĕrŭ mai mare, în comparaţiune cu poposaţiunea bărbătéscă, în miculŭ principatŭ din Germania Waldeck şi anume 1,100 femei vinŭ la 1000 bărbaţĭ. Dacă s'ar socoti numĕrulŭ femeilorŭ în Germania întrégă, dă aprópe 1040 femei la 1000 bărbaţĭ. Portugalia ca statŭ este celŭ mai avutŭ în femei, de órece are 1084 femei la 1000 de bărbaţĭ. Din contră, Grecia este ţéra cea mai puţinŭ avută în femei; aci vinŭ 1000 de bărbaţĭ la apróp 900 femei.

* *

Unŭ tribunalŭ plăcutŭ. — La 13 Ianuariu n. unŭ fabricantŭ din Postdam apărŭ înaintea tribunalului fiind acusatŭ că a insultatŭ pe unŭ funcţionarŭ. Când acusatulŭ fù întrebatŭ sĕ spună când s'a nâscutŭ, rĕspunse: »In 13 Ianuariu 1845.« — „Va sĕ dică astădĭ ţĭ-este diua nascerei şi de aceea 'ţĭ putemŭ gratulá," dise preşedintele şi toţĭ membrii tribunalului, precum şi procurorulŭ, făcură din capŭ în semnŭ de aprobare zîmbindŭ către »fericitulŭ« care sta pe banca de acusaţiune, precând preşedintele se adresă veselŭ către apĕrătorŭ, unŭ advocatŭ din Berlinŭ: »Asta o puteţĭ aduce imediatŭ ca motivŭ de uşurare în discursulŭ de apĕrare.«

* *

Unŭ primarŭ cu minte. — In satulŭ Englharding din Bavaria intră o veselă societate cu sănii, pocnindŭ din bice, pentruca sĕ mănânce şi sĕ bea în birtŭ. In veselia cea mare, capetele se umplură de ameţitorulŭ duhŭ alŭ bĕuturii şi o straşnică păruială începŭ între călĕtorĭ la care luară parte şi piciorele scaunelorŭ, sticlele, paharele, ş. a. Când se păruiau mai cinstitŭ, uşa birtului se deschise şi o voce tare comandă: „Pe ei!" La momentŭ nisce săgeţĭ de apă rece începŭ a le face duşurĭ peste totŭ corpulŭ. Păruiala se termină şi fiecare, udŭ ca unŭ căţelŭ aruncatŭ în apă, 'şĭ căuta câte unŭ locşorŭ sĕ se usuce. Primarulŭ, fiindcă »'şĭ cunoscea ómenii,« adusese pompa (tulumba) satului sĕ stingă foculŭ beţiei. »Asta — aşa opina elŭ — ajută mai multŭ decâtŭ 5 poliţiştĭ.« Aşa a şi fostŭ.

* *

O înrudire ciudată. — Unŭ locuitorŭ din New-York, căsĕtoritŭ acum doi anĭ, scrie unui prietinŭ alŭ sĕu: „M'amŭ căsĕtoritŭ cu o vĕduvă care locuia cu nora ei; după cât-va timpŭ, tatălŭ meu s'a căsătoritŭ cu nora soţiei mele. Soţia mea a devenitŭ astfelŭ sócra şi în acelaşĭ timpŭ nora tatălui meu. Nora soţiei mele este acum sócra mea şi suntŭ socrulŭ sócrei mele. Sócra mea, care este nora soţiei mele, a nâscutŭ unŭ băiatŭ. Acestŭ băiatŭ este fratele meu, căcĭ este copilulŭ tatălui şi alŭ sócrei mele; dar fiindŭ asemenea şi fiulŭ nororei soţiei mele, soţia mea este bunica lui, şi eu sunt bunicului fratelui meu.«

* *

Escomunicare. — Archiepiscopulŭ din Genua a publicatŭ o pastorală, în care ameninţă cu escomunicare pe redactorii, pe culegĕtorii tipografici, pe vêndĕtorii şi pe toţĭ cetitorii foiei »Epoca.«

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu

Cursulŭ la bursa de Viena

din 24 Ianuarie st. n. 1885.

Rentă de aurŭ ungară 6%	—.—	Bonurĭ croato-slavone	100.—
Rentă de aurŭ 4%	97.35	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.75
Rentă de hârtiă 5%	93.65	Imprumutulŭ cu premiu ung.	118.40
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	145.75	Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	118.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	98.60	Renta de hârtiă austriacă	83.05
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	121.—	Renta de arg. austr.	83.85
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	106.50	Renta de aurŭ austr.	106.25
Bonurĭ rurale ungare	101.50	Losurile din 1860	138 20
Bonurĭ cu cl. de sortare	1C1.50	Acţiunile bănceĭ austro-ungare	865.—
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	101.50	Act. bănceĭ de creditŭ ung.	311.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	100.75	Act. bănceĭ de creditŭ austr.	300.80
Bonurĭ rurale transilvane	101.50	Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.79
		Napoleon-d'orĭ	9.77½
		Mărcĭ 100 împ. germ.	60.35
		Londra 10 Livres sterlinge	123.55

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 12 Ianuariu st. v. 1884.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	—	—
Renta rom. amort. (5%)	—	—
» convert. (6%)	—	—
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	—	—
Credit fonc. rural (7%)	—	—
» „ „ (5%)	—	—
» » urban (7%)	—	—
» » » (6%)	—	—
» » » (5%)	—	—
Banca naţională a României	1173	—
Ac. de asig. Dacia-Rom.	272½	—
« » » Naţională	—	—
Aurŭ	16%	—
Bancnote austriace contra aurŭ	—	—

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 26 Ianuarie st. n. 1885.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.42	Vênd.	8.45
Argint românesc	»	8.35	»	8.40
Napoleon-d'orĭ	»	9.74	»	9.77
Lire turcescĭ	»	10.98	»	11.—
Imperialĭ	»	9.98	»	10.—
Galbenĭ	»	5.70	»	5.78
Scrisurile fonc. »Albina«	»	100.50	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	127.5	„	128.5
Discontulŭ	»	7—10 % pe anŭ.		

9812—1884 számhoz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A brassói kir. törvszék mint tkvi hatoság közhirréteszi, hogy ügyvéd Puskariu Józsěf végrehajtatónak, O-tohán község végrehajtást szenvedö elleni 162 frt. — kr. tökekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék területén lévő az Otoháni 651 setjkben felvett A + 806, 2657, 2658, 4169, 4170, 5148, 5149, 5150, 6148, 6508, 7655, 8510-a 8611, 2134 és 2135 hrsz. fekvök és pedig a 806 hesz. melynek kikiáltási ára 56 frt. bánatpénz 5 frt. 60 kr.

2657	8 »	— »	80 »
2658	150 »	15 »	— „
4169	7 „	— »	70 »
4170	4 »	— „	40 «
5148	64 »	6 „	40 »
5149	48 »	4 »	80 „
5150	27 »	2 »	70 »
6148	22 „	2 „	20 »
6508	65 »	6 »	50 »
7655	48 »	4 »	80 »
8510a	16 »	1 „	60 »
8611	362 „	36 »	20 »
2134 és 2135	7 »	— „	70 „

az árverést — frt. —krban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebbi megjelölt ingatlanok az 1885 évi márczius hó 20-ik napján délelőlt 9 órakor Otahán község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozok tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881 LX. t. cz. 42 §ában jelzett árfolyammal szamitott és az 1881 évi November hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8 §ában, kijelölt ovadék-képes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881 LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a biroságnál elöleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Brassoban 1884 évi december ho 20-ik napján.

A brassoi kir. tszék mint telekkvi hatosága.

Decési, elnök · **Tordai,** jegyző.

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia Predealŭ-Budapesta şi pe linia Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta a călei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ accelerat	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Bucurescĭ	7.15	—	—	—
Predealŭ	1.09	—	—	9.50
Timişŭ	1.33	—	—	10.15
Braşovŭ	2.06	—	—	10.50
	2.16	6.30	5.45	
Feldióra	2.44	7.09	6.28	
Apatia	3.03	7.41	7.07	
Agostonfalva	3.18	8.09	7.42	
Homorodŭ	3.51	8.53	8.51	
Haşfaleu	4.51	10.18	10.52	
Sighişóra	5.11	10.55	11.56	
Elisabetopole	5.39	11.36	12.43	
Mediaşŭ	6.00	12.11	1.23	
Copsa mică	6.29	12.35	2.07	
Micăsasa	—	12.54	2.27	
Blaşiu	7.02	1.29	3.06	
Crăciunelŭ	—	1.45	3.22	
Teiuşŭ	7.38	2.26	4.15	
Aiudŭ	7.55	2.48	4.44	
Vinţulŭ de susŭ	—	3.12	5.10	
Uióra	—	3.19	5.19	
Cucerdea	8.24	3.36	5.47	
Ghirisŭ	8.48	4.10	6.38	
Apahida	—	5.39	8.51	
Cluşiu	10.08	5.59	9.18	
	10.18	6.28	8.00	
Nedeşdu	—	6.54	8.34	
Ghirbĕu	—	7.10	8.59	
Aghirişŭ	—	7.25	9.35	
Stana	—	7.49	10.16	
Huiedinŭ	11.33	8.11	11.04	
Ciucia	12.06	8.52	12.17	
Bucia	—	9.11	12.47	
Bratca	—	9.29	1.21	
Rév	12.25	9.52	2.05	
Mező-Telegd	1.11	10.27	3.08	
Fugyi-Vásárhely	—	10.46	3.39	
Várad-Velinţe	—	10.56	3.55	
Oradia-mare	1.49	11.04	4.06	
	1.54	11.14	7.30	
P. Ladány	3.14	1.47	11.05	
Szolnok	5.10	4.40	2.37	
Buda-pesta	7.30	7.44	6.40	
Viena	2.00	6.20	2.00	

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35	3.30	8.00
Budapesta	8.00	6.55	9.45	2.47
Szolnok	11.24	10.55	12.18	6.36
P. Ladány	2.01	2.04	1.59	10.09
Oradea mare	4.11	5.13	3.20	
	4.21	9.37	3.25	
Várad-Velencze	4.29	9.45	—	
Fugyi-Vásárhely	4.40	9.59	—	
Mezö-Telegd	5.02	10.28	3.56	
Rév	5.46	11.41	4.31	
Bratca	6.09	12.15	—	
Bucia	6.28	12.48	—	
Ciucia	6.52	1.48	5.28	
Huiedin	7.32	3.21	6.01	
Stana	7.51	3.54	—	
Aghiriş	8.12	4.34	—	
Ghirbĕu	8.24	4.52	—	
Nedeşdu	8.38	5.11	—	
Cluşiu	8.57	5.40	7.08	
	9.23	6.00	7.18	
Apahida	9.50	6.29	—	
Ghiriş	11.15	8.14	8.29	
Cucerdea	12.04	9.49	8.53	
Uióra	12.12	9.58	—	
Vinţulŭ de susŭ	12.19	10.07	—	
Aiudŭ	12.45	10.42	9.17	
Teiuşŭ	1.15	11.32	9.40	
Crăciunelŭ	1.44	12.03	—	
Blaşŭ	2.00	12.24	10.12	
Micăsasa	2.34	12.43	—	
Copşa mică	2.52	1.22	10.45	
Mediaşŭ	3.27	2.24	11.07	
Elisabetopole	4.01	3.06	11.29	
Sigişóra	4.50	4.17	12.15	
Haşfaleu	5.08	4.51	12.30	
Homorod	6.47	7.07	1.32	
Agostonfalva	7.36	8.10	2.04	
Apatia	8.09	8.46	2.24	
Feldióra	8.41	9.20	2.44	
Braşovŭ	9.20	10.15	3.15	
	—	6.00	3.25	
Timişŭ	—	6.57	4.03	
Predealŭ	—	7.32	4.28	
Bucurescĭ	—	—	10.25	

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse·

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Teiuşŭ	2.39	9.50	8.20
Alba-Iulia	3.40	10.42	9.10
Vinţulŭ de josŭ	4.04	11.09	
Şibotŭ	4.35	11.43	
Orăştia	5.02	12.13	
Simeria (Piski)	5.44	1.22	
Deva	6.05	1.48	
Branicĭca	6.34	2.21	
Ilia	7.01	2.54	
Gurasada	7.15	3.09	
Zam	7.49	3.48	
Soborşin	8.32	4.37	
Bĕrzova	9.19	5.30	
Conopŭ	9.40	5.58	
Radna-Lipova	10.16	6.38	8.24
Paulişŭ	10.32	6.56	8.41
Gyorok	10.48	7.15	9.01
Glogovaţŭ	11.17	7.48	9.30
Aradŭ	12.32	8.05	9.45
	12.00	8.45	6.10
Szolnok	4.00	2.10	7.27
Budapesta	7.44	6.40	—
Viena	6.20	—	—

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35
Budapesta	8.00	6.55
Szolnok	11.14	12.28
Aradŭ	3.35	5.30
	4.00	6.20
Glogovaţŭ	4.16	6.39
Gyorok	4.47	7.19
Paulişŭ	5.02	7.39
Radna-Lipova	5.25	8.11
Conopŭ	5.57	8.49
Bĕrzova	6.18	9.18
Soborşin	7.11	10.27
Zam	7.48	11.18
Gurasada	8.22	11.57
Ilia	8.40	12.27
Branicĭca	9.02	12.57
Deva	9.32	1.45
Simeria (Piski)	10.12	2.58
Orăştiă	10.47	3.46
Şibotŭ	11.14	4.20
Vinţulŭ de josŭ	11.46	5.06
Alba-Iulia	12.21	6.15
Teiuşŭ	12.53	7.00

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12.30
Aradulŭ nou	6.26	12.54
Németh-Ságh	6.51	1.19
Vinga	7.28	1.50
Orczifalva	7.49	2.12
Merczifalva	8.09	2.30
Timişóra	8.58	3.15

Simeria (Piski) **Petroşenĭ**

	Trenŭ omnibus
Simeria	3.08
Streiu	3.45
Haţegŭ	4.33
Pui	5.19
Crivadia	6.05
Baniţa	6.43
Petroşenĭ	7.00

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	12.25	5.00
Merczifalva	1.16	5.56
Orczifalva	1.34	6.16
Vinga	2.04	6.50
Németh-Ságh	2.25	7.11
Aradulŭ nou	2.54	7.44
Aradŭ	3.10	8.00

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus
Petroşenĭ	8.56
Baniţa	9.37
Crivadia	10.09
Pui	10.48
Haţegŭ	11.26
Streiu	12.06
Simeria	12.37

Tipografia ALEXI, Braşovŭ.